

وزارت جهاد كشاورزي
سازمان تحقيقات، آموزش و ترويج كشاورزي
موسسه تحقيقات علوم شيلاتي كشور - پژوهشكده اكولوژي دريای خزر

نقشه علمي

عنوان:

پراكنش و فراواني تون ماهيان استوایی (تون زردباله و هوور مسقطي) در صيد
خرد و توزيع شاخص های محيطي در دريای عمان و دريای عرب

تهيه و تدوين:

سيد عباس حسيني، غلامرضا دريانبرد، آرزو وهاب نژاد

اعضای هيئت علمي موسسه تحقيقات علوم شيلاتي كشور

سال انتشار:

۱۴۰۴

وزارت جهاد كشاورزي
سازمان تحقيقات، آموزش و ترويج كشاورزي
مؤسسه تحقيقات علوم شيلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

نوع نوشتار: نقشه علمی

عنوان نوشتار: پراکنش و فراوانی تون ماهیان استوایی (تون زردباله و هوور مسقطی) در صید خرد و توزیع

شاخص های محیطی در دریای عمان و دریای عرب

نگارندگان: سید عباس حسینی، غلامرضا دریانبرد، آرزو وهاب نژاد

ناشر: مؤسسه تحقيقات علوم شيلاتی کشور

شمارگان: نسخه محدود

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: سال ۱۴۰۴

حق چاپ برای نگارندگان محفوظ است. نقل مطالب، جداول و نقشه ها با ذکر مأخذ بلامانع است.

مسئولیت صحت مطالب با نگارندگان است.

شماره ثبت ۶۸۵۴۷ در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی
سازمان تحقيقات، آموزش و ترويج كشاورزي به تاريخ ۱۴۰۴/۱۰/۰۲

پیشگفتار

ماهیگیری تون ماهیان به دلیل سهم قابل ملاحظه و ۲۸ درصدی در برداشت آبزیان کشور، نقش بسیار مهمی در ایجاد اشتغال، معیشت جامعه صیادی و چرخه تولید دارد. فعالیت ماهیگیری تون ماهیان در آبهای استان سیستان و بلوچستان با دارا بودن سهم ۶۰ درصدی نقش اساسی در تولید تون ماهیان کشور ایفاء می کند. ماهیگیری تون ماهیان در دو بخش ماهیگیری خرد به روش تورهای گوشگیر و لانگ لاین سطحی و ماهیگیری صنعتی به روش پراساین انجام می گیرد که سهم ماهیگیری خرد ۹۸ درصد کل صید بوده که غالباً (۹۴ درصد) به روش تورهای گوشگیر است. حضور و فعالیت شناورهای صید خرد (منحصراً شناورهای تورهای گوشگیر) در صیدگاههای فراساحلی در دریای عمان و دریای عرب در عرصه اهداف کمی پیش بینی شده در برنامه توسعه جهت بکارگیری از قابلیت های دریانوردی و صیادی شناورها با هدف افزایش برداشت تون ماهیان برنامه ریزی شده است، که شناسایی این صیدگاه ها جایگاه ویژه ای در مدیریت صید دارد.

توزیع و فراوانی تون ماهیان همواره تحت تأثیر شدید متغیرهای محیطی است. افزایش آگاهی از روابط بین این شاخص های محیطی و فراوانی صید موجب شناسایی زیستگاه گونه های مورد مطالعه می شود که با اعمال مدیریت مکانی و زمانی صید و هدایت ناوگان صیادی به منطقه صید مناسب سودآوری صید حفظ می شود. نقشه پراکنش و فراوانی فصلی تون ماهیان (گونه های تون زردباله و هوور مسقطی) شناورهای صیادی لنج تورهای گوشگیر و لانگ لاین شناور سطحی منطقه چابهار در محدوده آبهای ساحلی و آبهای فراساحلی به همراه توزیع شاخص های محیطی (درجه حرارت و کلروفیل a) تهیه شده است که شاخص فراوانی ماهی بر اساس صید به ازاء واحد تلاش صیادی (CPUE) نشان داده شده است. در این نقشه از تصاویر ماهواره ای Terra و Aqua با سنجنده MODIS و از تارنمای NASA نیز برای استخراج شاخص های محیطی استفاده گردید. سپس با استفاده از نرم افزار ArcGIS 10.8.2 مختصات پیکسلی محل تقاطع خطوط طول و عرض جغرافیایی تعیین شد.

نقشه های پراکنش و فراوانی ارائه شده مربوط به داده ها و یافته های مرتبط استخراجی از اجرای طرح و پروژه های متعدد پژوهشی در محدوده زمانی ۹۹-۱۳۷۶ منطقه مورد مطالعه بوده که اولین اقدام برای نشان دادن صیدگاه های ماهیگیری خرد تون ماهیان در آبهای ساحلی و فراساحلی در دریای عمان دریای عرب بوده و امید است مورد استفاده مدیران شیلاتی، جامعه تحقیقاتی و دانشگاهی و نیز بهره برداران در عرصه حفظ و برداشت پایدار از ذخائر قرار گیرد.

دکتر محمد صدیق مرتضوی

رئیس موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
۱- مقدمه.....		۱
۱-۱- اهمیت شاخص‌های محیطی در پراکنش تون‌ماهیان.....		۲
۱-۲- صید تون‌ماهیان استوایی (تون زردباله و هوور مسقطی) در اقیانوس هند.....		۴
۱-۳- صید تون‌ماهیان کشور در خلیج فارس و دریای عمان.....		۶
۱-۴- منطقه مورد مطالعه و جمع‌آوری داده‌ها.....		۸
۱-۴-۱- روش محاسبه مقدار صید بر واحد تلاش صیادی.....		۱۱
۱-۴-۲- ترسیم پراکنش و فراوانی تون‌ماهیان در صید خرد تون‌ماهیان.....		۱۱
۲- نقشه‌های پراکنش و فراوانی تون زردباله و هوور مسقطی.....		۱۳
۲-۱- پراکنش و فراوانی در صید تورهای گوشگیر در دریای عمان و دریای عرب.....		۱۳
۲-۲- پراکنش و فراوانی در صید لانگ‌لاین در دریای عمان.....		۲۵
منابع.....		۲۷